

L'AUTONOMISTA

DIARI FEDERALISTA REPUBLICÀ I D'AVISOS I NOTÍCIES - ES PUBLICA A LA TARD

ANY XXXIX

GIRONA, DIJOUS, 30 DE JULIOL DEL 1936

NUMERO 9921

FRANQUEIG CONCERTAT

PENA DE MORT AL PILLATGE!

En aquesta hora històrica, en aquest moment de glòria, cal que cada ciutadà sia un centinel·la contra el pillatge i el vandalisme. - Tothom té l'altíssim deure de vetllar per l'ordre revolucionari. - Ningú pot deshonorar la gesta invicte del poble.

Mai com ara té més força de realitat aquella vella frase de què, darrera els exèrcits de la victòria hi extenen el seu vol sinistre i carnicer els corbs i les aus de presa.

És un fet que es produeix d'una manera gairebé automàtica, aprofitant els primers moments i amparant-se en la fosca de la confusió inicial i perfectament explicable. La sorpresa és l'única aliada de les seves abominables i criminals rapinyes. La seva actuació es fa al marge de tota responsabilitat ciutadana, de tot control revolucionari i de tot sentiment de dignitat humana. Són subjectes despreciables, enquadrats dintre de les files de la delinqüència vulgar, que es creuen que la revolució és un camp abonat al pillatge i al vandalisme.

Aquest cas — que s'ha registrat en tots els grans moviments populars — s'ha reproduït ara. Desgraciadament, s'han realitzat actes de pillatge, però, la reacció ha estat enorme. La Generalitat de Catalunya, les organitzacions obreres, els Comitès responsables, el mateix Govern de la República, s'han aixecat, d'una manera enèrgica, serena i contundent, contra aquestes aïllades manifestacions de banditisme. Les penes més severes han estat dictades, sense possibles lenitius ni atenuants. I, el crit adequat i just ha sorgit espontàniament de tot el poble: Pena de mort al pillatge!... Crit que és tot el programa, i la consigna, de l'honradesa, i l'esperit de justícia, d'aquesta revolució del poble d'Espanya.

Pena de mort al pillatge!... Tornem-ho a dir perquè quedi incrustat en la consciència de tots.

Pena de mort al pillatge!... Pena de mort aplicada inexorablement en el mateix lloc d'ésser comesa la malifeta o allà on, les benemèrites milícies antifeixistes, o la força pública, trobin als malafactors.

La gloriosa revolució; el magnífic ordre nou, imposat per la voluntat unànim del poble; la pau dels esperits; el ritme de tranquil·litat i de treball que ha emprès la vida ciutadana; la República i la Democràcia, no po-

den ésser deshonorats per uns reprobables actes de pillatge vulgar, d'uns ex-homes fora de tota llei i per uns miserables rateries d'una gent que procedeix de l'escòria social. Aquesta escòria social que ara sembla posar-se al costat del feixisme, derrotat i agònic, per a servir els seus designis d'opressió i tirania.

Cal que tots aportin, amb enteresa, decisió i valentia el seu ajut personal a l'admirable obra de sanejament que estan fent les autoritats legítimes del país i els respectius Comitès. És necessari, és imprescindible que cada ciutadà, amb plena consciència del seu deure estricte, es converteixi en un centinel·la perpètu de l'ordre. Si algú observa la presència d'elements dubtosos, no té més que denunciar-los a la força pública o a les milícies antifeixistes. Aquestes, les quals vetllen per la seguretat dels ciutadans, aplicaran el càstig d'una manera enèrgica i expèdita, complint les contundents consignes que tenen rebudes.

A Girona, han estat creades — amb el millor encert — unes columnes volants per a recórrer les comarques a fi d'evitar els casos de pillatge que poguéssin sorgir. Aquesta mesura ha estat rebuda amb unànim aplaudiment per tota l'opinió.

Veiem, doncs, que els dirigents, amb perfecte coneixement de la responsabilitat que damunt d'ells gravita, en aquesta hora decisiva, es preocupen d'acabar, definitivament, amb els escàsissims fets de pillatge que han posat la seva nota negra en els magnífics horitzons revolucionaris.

Aquesta nit passada la C. N. T. ha radiat, des d'els micròfons de les emissores barcelonines, una nota en la qual es diu que seran afusellats, immediatament, tots aquells a qui es trobi en actes de pillatge.

Ningú pot deshonorar la gesta viril i invicte del poble.

Nosaltres, per la sang dels màrtirs vessada en els carrers de Barcelona i en els camps d'Espanya, cridem: Pena de mort al pillatge!...

GERMINAL ROIG

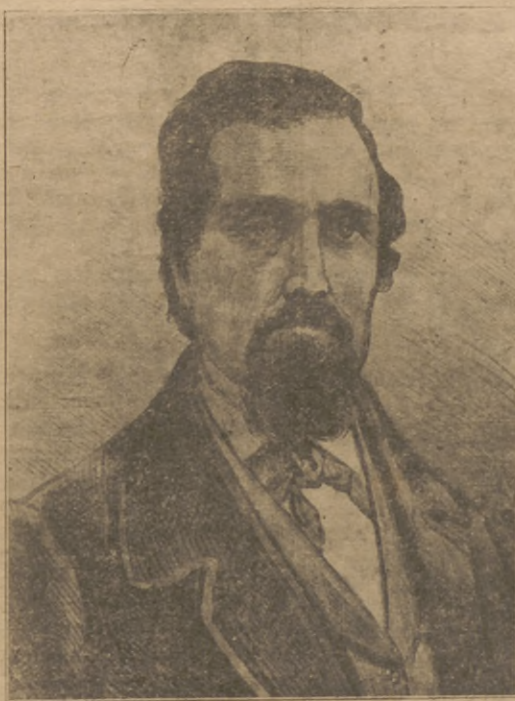
La mort d'Abdon Terrades

A mitjans del mes d'abril de 1856 arribava a Andalusia un català ardit, que havia assolida molta popularitat a Catalunya: Abdon Terrades. Tenia aleshores el nostre heroi uns 44 anys, però estava molt envellit per una sèrie de lluites, persecucions i sacrificis. El seu aspecte era malaltís: caminava a poc a poc i sovint havia d'aturar-se, perquè mancava l'aire als seus pulmons; mes ell, acostumat a lluitar i a sofrir des de jove, no s'espantava per això: passat l'ofeg, tornava a emprendre la caminada, a la recerca d'un lloc propici on aturar-se en el seu exili. El record de la terra empordanesa, bella i joiosa, i de la seva muller i el seu fill, li donava coratge; llavors pensava que la reacció passaria, i ell tornaria altre cop a Catalunya, on tenia amics fidels que haurien donat volenterosament la vida per ell. Poc es pensava Abdon Terrades que la mort ja el sotjava, que els seus dies eren comptats.

El cabdill català ja havia estat deportat l'any abans i a la matinada del 6 d'agost sortia del port de Barcelona, cap a Sevilla, a bord del "Pelayo". El marquès d'Albaida presentà a les Corts una proposició en el sentit de demanar responsabilitats per la deportació de Terrades, i els republicans de Figueres, la seva ciutat nadiua, presentaren la seva candidatura per a diputat a Corts per aquell districte; però la reacció va intensificar-se i l'exiliat ja no va poder tornar a Catalunya. Terrades, anant d'ací d'allà, com el jueu errant, pensava en aquells esdeveniments; les hores adverses de la seva agitada vida desfilaven davant la seva

imaginació; el dolor dels seus li colpava el cor; acostumat, però, a encarar-se amb el mal fat, no defallia, car — romàntic de tota la vida — esperava que els seus ideals triomfarien aviat i ell sempre tindria la inefable satisfacció d'haver-hi contribuït.

Després d'haver recorregut alguns pobles d'Andalusia, Abdon Terrades va fer gestions per tal que el governador de Càdix li deixés complir l'exili a Paterna de Rivera, i ho aconseguí. Confia en què l'estada en aquell poblet li provaria; però durant els pocs dies que va passar-hi, no va gaudir ni un moment de benestar; l'ofeg no el deixava reposar, i aquell sofriment, en la solitud, enmig de gent inconeguda, devia ésser una tragèdia inenarrable. Calla, doncs, agafar el farcell i tornar a caminar amb l'esperança de trobar un clima més benigne a la seva malaltia. Terrades arribà així a Medina Sidònia, nom que, com el de Paterna de Rivera, sonava bé, i a més a més tenia un cert prestigi. El fet és que l'exiliat va trobar-se més bé en aquella població, i el 22 d'abril demanà a l'alcalde que li deixés romandre fins al 2 de maig, que ell se'n aniria a Càdix per tal d'aconseguir l'autorització governativa necessària. Va prometre que es presentaria cada dia; però l'alcalde, que es veu que era un home de bons sentiments, va dir-li que es podia quedar, sense necessitat de presentar-se, i a més a més va donar-li totes les facilitats per a què pogués anar al casino a passar algunes estones. Terrades va sentir-se encoratjat: al casino podria llegir i escriure, conversaria amb els concurrents,

El precursor Abdon Terrades (1812-1856)

recolliria impressions sobre la situació política, i ja no es trobaria tan sol. El bon alcalde el veia i hi parlava cada dia, i el trobava content. A les darres d'abril, Terrades, optimista, va demanar-li un ofici per al governador, al qual es proposava visitar el 2 de maig i demanar-li que li permetés de romandre a Medina Sidònia. L'alcalde no hi posà cap dificultat; i fou convingut que el dia abans de la partença Terrades aniria a recollir el document.

L'alleujament d'Abdon Terrades fou il·lusori: a la matinada del primer de maig sofria un dels més forts atacs d'o-

fegament. El pobre malalt sentí com si una mà invisible li oprimís els pulmons, i la boca s'obria àvida d'aire en la cambra humil, feblement il·luminada per un llumet d'oli que s'extingia com aquella vida. Cridà Terrades l'amo de l'hostal — "Posada de la Cruz", nom suggestiu i novel·lesc — i li pregà que anés tot seguit a cercar el metge. El metge, José Sánchez Solís, anà cap a les cinc de la matinada a veure aquell inconegut que demanava els seus auxilis. Receptà un medicament, potser per pura fórmula, i degué tenir bones paraules per al malalt, car aquest va

dir que es trobava millor. Tanmateix, quan el metge va sortir de l'habitació, a les preguntes que li feia la gent de l'hostal, que s'havia aixecat tota alarmada, contestà amb expressius moviments de cap: no hi havia res a fer.

Terrades estava assegut, vestit, en un cadral que li havien preparat per dormir, car els seus sofriments li impedien estar ajegut. El lluitador que havia afrontat serenament la dissort, que s'havia jugat sovint la vida pels seus ideals, que coneixia la pressió i l'exili, va sentir-se defallir: les forces li mancaven; es debatia contra un enemic poderós i implacable; cercava debades una mica d'aire que li entrés pit endins i li tornés la vida que se'n anava... Sentí aleshores l'angoixa de la mort propera, abandonat, lluny dels seus... Féu un signe, i l'amo de l'hostal obrí un finestró. Començà a entrar aleshores a la cambra, amb l'aire embauat de flors del matí, una mica de claror. Encara fou allò una il·lusió de vida. Terrades era, en aquells moments, la voluntat de viure, com havia estat la voluntat de lluitar. Poc temps després, però, quan la llum d'aquell dia de primavera ja havia envaït l'habitació, finava Abdon Terrades.

L'alcalde de Medina Sidònia, que no sabia que Terrades s'hagués agreujat, es presentà a la "Posada de la Cruz" així que hom va assabentar-lo de la mort de l'exiliat. Es descobrí uns moments amb gran respecte davant el cadàver, i quan els facultatius hagueren certificat la defunció, procedí, amb les formalitats del cas, a l'inventari dels béns d'En Terrades: ben poca cosa, per cert: 482 rals i 66 centaus en metàl·lic i algunes peces de roba usada. Tot seguit disposà que se li fes un enterrament decorós, invità alguns amics a

acompanyar el cadàver, i, a més a més, no va pas voler que fos colgat a la fosa comuna, amb els pobres morts anònims, sinó que l'hi destinà un nínxol. Cal retenir, encara que hagin passat tants anys des d'aquell fet, el nom de l'alcalde que de tan noble fàiso va procedir: es deia Miguel Maria Manin.

Com a final d'aquest article, ja me permetrà el culte lector que reproduïxi les paraules amb què cloïa un treball biogràfic d'Abdon Terrades, abans de saber, per un document d'arxiu, les circumstàncies del seu traspàs:

"Jo no puc deixar de pensar amb certa angouxa en aquests homes, com Terrades, que, després de tota una vida de lluites i sacrificis, moren lluny de la terra benamada. Amb quina infinita enyorança deuen cloure els ulls

per sempre! Com deuen esperar, en l'agonia, el missatge de bones noves! Aquell benaurat tros de terra que han estimat, i pel qual han gaudit, han lluitat i han sofert, resta enllà, enllà, en la boira que avança, mentre ells s'exhaureixen silenciosament!... N'hi ha que, gràcies a un gest pietós de llurs parents o de llurs amics, poden tornar un dia a la seva terra, i les seves despulles reben l'ofrena generosa d'unes flors. Terrades no va pas tenir aquesta sort, i hom cercaria potser debades la seva tomba ignorada i solitària, sobre la qual no degué caure cap llàgrima, ni el bàlsam diví d'una d'aquelles oracions sense paraules que el cor dedica als éssers caríssims que ens han deixat per sempre..."

CARLES RAHOLA

Problemes socials

D'entre altres vegades, el maig i juny passats, parlàvem des de L'AUTONOMISTA de la necessitat imperiosa de crear un organisme de coordinació tècnica-social.

Dèiem que si la "voluntat general" i els Drets humans del democratismes es mantenen en funcionar d'acord amb el sistema polític parlamentari, els "interessos comuns econòmics" i el Dret de la Vida exigeixen l'existència d'un organisme de coordinació dels problemes socials.

Aparellat al "poder polític" de l'Estat, ocupat, com diu Mann, en el governament dels ciutadans, cal posar un "poder econòmic" de l'Estat encarregat de la producció i administració dels béns necessaris a la comunitat humana, tals com aliment, habitatge, vestit, cultura, esbarjo, assistència social, assegurances, seguretat, etc.

Aquesta concepció tan simple i de sentit comú de dotar la vida de l'Estat d'òrgans propis significa una concepció superior de la vida humana i dels seus processos socials. Política i Economia esdevenen dues funcions socials pròpies de l'Estat. L'Estat, políticament, és una voluntat general; econòmicament, ha d'esdevenir un organisme que defensi els interessos que ens són comuns.

Per poc que observem haurem d'adonar-nos que en la vida social hi ha uns factors preponderants, els quals acabem de donar contingència: El "Productor" i el "Polític". Però si el Productor i el Polític necessiten anar compenetrats quan volen emprendre obres de veritable interès social, sense la intervenció del Tècnic, difícilment aconseguirien reeixir. En parlar del Tècnic no ens referim concretament al professional universitari, sinó al creador de sistemes i procediments nous, adaptats a les convencions i possibilitats de l'època.

La intervenció social del tècnic i de l'intel·lectual s'ha d'efectuar en tots els ordres de la vida: agricultura, mineria, indústria, comerç, banca, assegurances, educació, etc. Enginyers, arquitectes, projectistes, metges, financers, pedagogs, productors, químics... han de fer que llur producció i activitat respongui a les necessitats socials de l'època. La construcció d'una casa, el muntatge d'una indústria nova, la difusió cultural, la institució de dispensaris... ja no poden obeir a un impuls incontrolat, a una acció individualista, sinó que han de respondre a les lleis que imposa la vida, com a funció social.

DEFINICIONS

Si admetem que el Productor, el Polític i el Tècnic són els tres agents preponderants de la vida social; més, que tenen el deure de convertir el seu treball en la creació de productes socials que responguin a les possibilitats i necessitats del moment, no serà difícil reconèixer que l'Estat com a organisme ordenador de la vida interhumana els ha de donar una missió concretament social i ha de procurar estructurar-los apropiadament a cada funció que els encomana.

Si el Polític és basa en el "Dret" per tal d'exercir la seva funció de control directiu de la vida de l'Estat; el Productor s'ha d'empayar en la "Tècnica" per tal d'organitzar científicament l'economia i el treball, i al Tècnic ha d'impulsar-lo la "Creació" original i la responsabilitat de convertir-se en dirigent del laboratori nacional de projecció i concreció de plans, tipus, índexs, sistemes... Es a dir, ha de convertir la seva creació espiritual en una funció social. O en una missió social, si és de caràcter ètic.

Aquest plantejament ens permet reconèixer en cada persona dues esferes de vida: la íntima, pròpia o Personal, i la de relació, de contacte amb els altres o Social. Aquest fet, abans, permetia organitzar la vida partint de l'individu o de la societat. Avui ja no és admissible ni humà que l'individu vulgui explotar la col·lectivitat (demo-liberalisme-absolutisme) ni que la col·lectivitat vulgui explotar l'individu (dictadures-imperialismes). Forçosament l'interès particular i el general han de coincidir sense afany de supremacia.

La iniciativa privada s'ha de superar a funció social, i la vida social s'ha d'orientar com a protectora de l'individu i dels seus valors. Per això al conjunt de problemes sorgits de les relacions humanes n'hem de dir problemes socials. Hem de partir de la base que els problemes polítics, els econòmics i els espirituals no són interpretacions de la vida interhumana, sinó manifestacions diverses de la vida social. Cal, per tant que els elements afectats directament per cada una d'aquelles qüestions o temes, que vegin el seu problema com a part d'un tot i no pas com a element exclusiu. El Productor, el Polític i el Tècnic han de partir de la noció que formen part d'una Unitat Social que els integra. Quan un dels tres elements necessaris a la vida social: economia, política i espiritualitat aspira a imposar-se als altres es produeix una injustícia o un desnivellament. I la injustícia vingui d'allà on vingui mai no porta ni la pau ni la confraternitat entre els homes o els pobles.

La vida social és la que enclou i ordena la totalitat de la interdependència humana. Quan hi ha un sol element que arribament vol preponderar, i de fet s'imposa, la vida social es converteix en una vida solament política. La vida social permet a l'Home i als Pobles l'eclosió de tots els seus valors sans. La vida només política, els esclavitzar, els deforma... i fatalment degenera o anihila als seus mandataris.

***

Convé definir per tal d'entendre's; saber on es va i què es vol. La confusió malmet i fa perdre les victòries més durament guanyades. Seria ilitimós — com ho és en la panorama internacional — que una confusió volguda entre la Vida Social i la vida política, suscités una pugna de bàndols o d'egolsmes.

J. PLANES

«Qui tot ho vol, tot ho perd»

Estem assistint a la caiguda del Poder de la intransigència i de l'absolutisme; la reacció amb la seva ambició de domini de totes les forces vitals del poble ha caigut per no aixecar-se mai més. El clericalisme en el nostre país que té una història negra amb els seus crims de la Inquisició i la guerra dels carlins li costava situar-se dintre la legalitat republicana i ha sigut precis que el poble es manifestés per a acabar amb el seu fanatisme i incomprensió.

La República democràtica i laica establia la separació de la Iglesia de l'Estat, el laïcisme en l'escola, una llei de congregacions i posava fora de la llei als jesuïtes incautant-se de tots els seus béns, que es destinaren a finalitats escolars del poble.

Va passar la protesta i la revolució del 6 d'Octubre que una de les seves significacions era no volguer perdre la llibertat obtinguda. El clero, les congregacions i el catolicisme van apropar aquella situació per a imposar els seus procediments feia fer tota classe de processons a totes les poblacions que feia dos anys no s'efectuaven per temences segons ells deien a explosions populars; impossibilitaven i dificultaven tota manifestació espontània d'acció civil que els ciutadans fien fets d'un dret constitucional volien realitzar, a l'escola anava anul·lant-se el laïcisme i els respectes a les consciències i fins arribaven a establir en el Presupost de la República sous per a la clerecia i retorns de béns als jesuïtes.

La reacció amparada per la brutalitat de la força en el bienni negre i com sempre, no sentia per les consciències lliures el respecte a que l'obligava la Constitució de la República arribant a l'extrem de fer ús del dret del vot fins per aquelles dones que renunciaven a la vida del món per la influència d'una religió que no podien comprendre per la seva ignorància, aquestes dones anaven a votar coaccionades per aquells que estaven obligats a vetllar i respectar la seva voluntat d'aïllar-se del món.

Vingueren les eleccions del 16 de febrer, en el Poder hi havia tot el domini de la reacció, coaccions, empresonaments, amenaces, tot va utilitzar-se. El poble serà va llençar-se a la lluita, lluita viril i cruenta en molts llocs i contra el que no podien esperar els reaccionaris de les urnes sortí triomfant per gran majoria de vots la candidatura del Front Popular d'Esquerres arreu de Catalunya i d'Espanya; aquest triomf tenia de servir-los de lliçó, el poble havia manifestat una vegada més el seu sentit esquerrista i d'avenç social.

Cecs i obeccats tots els elements del domini no volgueren sentir la veu del poble i continuaren preparant un moviment feixista que es venia incubant des de feia temps. Com a tals homes incomprendius els hi costava saber fer-se càrrec de la forçada i nova estructuració política que tenia de regir els destins de Catalunya i d'Espanya. Els reaccionaris tots porten dintre seu l'esperit de dictador i aquest lastre els priva d'ésser homes que hagin de conviure amb una societat lliure i humana i per això es llençen a aventures temeràries atenguent-se solament al seu sentit d'home dominador i egoista.

Els feixistes perquè no representen cap força noble ni idees de renovació són vençuts, caiguent amb ells la mà fosca que els orientava, i amb això ens hauran facilitat l'establiment de la legalitat republicana existent i que s'hagi de crear donades les actuals circumstàncies, que permetrà que els homes siguin més lliures i més humans, i que les noves generacions siguin més perfectes, més comprensives i tinguin un sentit més ample de l'avenç i progrés social.

P. CEREZO

Bosch Masgrau J.M.
METGE
TISIÓLEG DE L'HOSPITAL DE LES
COMARQUES GIRONINES
MEDICINA GENERAL
MALALTIES DEL COR
I PULMONS.
CONSULTA:
D'11 a 1 del matí i de 4 a 6 de la tarda
Plaça de l'Oli, 2, pral. — GIRONA
TELÈFON, 251

GENERALITAT DE CATALUNYA

Importantíssims Decrets

GENERALITAT DE CATALUNYA

Manifestacions del senyor Piquet. — Dos importants Decrets

Els periodistes que fan informació al palau de la Generalitat parlaren amb el secretari particular del President, senyor Piquet, al qual manifestaren els seus desigs de saludar el senyor Companys.

El senyor Piquet anà a la Residència a veure el President i en tornar digué ço que segueix:

—El President que ha passat tot el matí en el seu despatx de la Residència, m'ha encarregat que els saludés en nom seu, i que els fes saber que si no els ha rebut aquests darrers dies és per la molta activitat que desplega amb el fi d'anar amb la màxima rapidesa, a la normalització de la vida pública de Catalunya. Aquest migdia els hauria rebut, però ara està celebrant una extensa conferència amb Madrid. Sobre aquesta normalització de Catalunya tan necessària, m'ha dit el President que els digués que la Generalitat no plany esforços per tal d'aconseguir-la, i per l'aspecte de la ciutat poden veure que va ocnseguint-se. Digueu també que hem rebut molt bones notícies dels milicians que són camí de Saragossa. I que l'almirall del vaixell alemany "Almirall Scheer", arribat aquest matí a la nostra ciutat, és en aquets moments a la Generalitat a complimentar el President en nom del qual ha estat rebut pel Conseller de Cultura, senyor Gasol.

—Ha rebut visites el senyor Companys?

—Ha celebrat algunes conferències amb alguns Consellers i també algunes reunions. I fora d'això no hi ha res més.

DECRET DE FINANCES I TREBALL

Ha estat dictat el següent decret: "Donada la importància de les operacions d'assegurances, no tan sols des del punt de vista econòmic general, sinó especialment per la vida del treball i per evitar que es pugui produir una actuació que respongui a les exigències del moment.

Com a President de la Generalitat de Catalunya, a proposta dels consellers de Finances i de Treball i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Article primer.—El Govern de la Generalitat intervindrà el funcionament de les Companyies i Mutualitats d'Assegurances.

Article segon.—Es creada una Comissaria General d'Assegurances dependent de la Conselleria de Finances.

Article tercer.—Es nomenat Comissari General d'Assegurances de Catalunya el senyor Frances X. Vidal.

Article quart.—El Conseller de Finances, a proposta del Comissari General d'Assegurances, nomenarà les persones que, per auxiliar-lo, actuaran de delegats prop de les Companyies i Mutualitats d'Assegurances establertes a Catalunya.

Els delegats de la Generalitat actuaran conjuntament amb els que nomenarà l'Associació General d'Empleats d'Assegurances en tot el que fa referència a control d'operacions.

Barcelona, 28 de juliol del 1936. — El Conseller de Finances, Martí Esteve. — El Conseller de Treball, Martí Barrera.

DECRET DE SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL

S'ha publicat el següent decret:

"En atenció a les actuals circumstàncies, a proposta del Conseller Delegat de Sanitat i Assistència Social, i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Art. 1.er El Govern de la Generalitat de Catalunya s'apropia, per mentre ho consideri necessari, totes les institucions i establiments classificats com a beneficència particular que existeixen a Catalunya.

Art. 2.n Per la Conselleria de Sanitat i Assistència Social es dictaran les normes oportunes per a l'aplicació i l'efectivitat del present Decret.

Barcelona, 28 de juliol del 1936. — Lluís Companys; El Conseller delegat de Sanitat i Assistència Social, Josep Irla."

ELS LLOGUERS DELS PISOS QUE NO PASSIN DE 300 PESSETES MENSUALS SON REDUITS EN UN 25 PER 100

L'Oficina de Premsa de la Generalitat ha facilitat la següent nota del Departament de Justícia i Dret:

"El Govern de la Generalitat, tenint en compte la situació en què han quedat les famílies dels ciutadans que formen part de les "Milícies antifeixistes", ha disposat la suspensió de tots els judicis de desnonament que es segueixen contra d'ells.

Al mateix temps, i recollint les sol·licituds reiteradament formulades per la classe obrera, ha disposat que siguin reduïts en un 25 per 100 els lloguers de totes les finques urbanes que no excedeixin de 300 pessetes mensuals.

En el mateix Decret s'autoritza el Conseller de Justícia i Dret per a dictar totes les disposicions necessàries per a la seva execució immediata."

AJUNTAMENT

Notes de l'Alcaldia:

Per tal d'evitar dubtes i males interpretacions en relació amb el Decret del Ministeri de la Guerra de data 27 del corrent (Gazeta del 28) que disposa la incorporació a files dels caporals i soldats pertanyents al reemplaç del 1935 que es trobin amb llicència o permís, i de tots els soldats pertanyents al reemplaç del 1934 que es trobin en situació de disponibles per al servei actiu, aquesta Alcaldia fa públic que el susdit Decret afecta EXCLUSIVAMENT als soldats que es troben en les esmentades condicions i que resideixin en les províncies de Madrid, Toledo, Ciudad Real, Guadalajara i Cuenca, no tenint, per tant, res a veure amb els soldats que tot i trobar-se compresos en els casos precisats pel Decret resideixin en altres províncies que les esmentades.

***

Ha estat rebut un telegrama, signat per l'Alcalde de La Seu d'Urgell, que diu així:

"Recluta Teodor arnet incorporat Lleida. Està bé." L'esmentat recluta és desconegut a les Oficines Municipals, per no figurar en els al·listaments formats per l'Ajuntament, fent-se públic el transcrit telegrama per si interessa a familiars o amics del recluta Teodor Arnet.

***

COMISSIO DE PROVEÏMENTS: Es posa en coneixement dels industrials i comerciants majoristes del

Curar el dolor de estómago el
ELIXIR ESTOMACAL
SAIZ DE CARLOS

EL 85%
de los trastornos de la
digestión
son debidos a la acidez
del jugo de su
estómago
causa además
de la mayor parte de las
enfermedades que puede
Vd evitar y curar, tomando
SALUTOL
VENTA EN FARMACIAS

ram de cereals que estan autoritzats per a vendre tota mena de gra destinat a menjar de bestiar, sense que requereixi la prèvia llicència d'aquesta Comissió. Queden obligats, però, els esmentats comerciants, a declarar, diàriament i per escrit, les transaccions o entrades i sortides efectuades durant el dia, per tal de que aquesta Comissió conegui en tot moment les existències de gènere. Aquesta autorització es fa també extensiva als magatzemistes de vi.

Els queviures o productes alimenticios tals com arròs, mongetes, fesols, cigrons, patates, bacallà, pastes per a sopa, cafè, sucre, sal, sabó, oli, llet condensada, farina, conserves diverses i xocolata no es podran vendre sense la prèvia autorització d'aquesta Comissió tal com s'ha vingut fent fins ara.

***

MOVIMENT DEMOGRAFIC I ESTADISTIC

Dóna idea de l'estat d'absoluta normalitat en que es troba la nostra ciutat el següent resum del seu moviment demogràfic i estadístic, registrat fins el dia 25 del present mes de juliol.

Naixements: varons, 15. — fembres, 6.

Defuncions: varons, 15. — fembres, 10.

Del total de les 25 defuncions ocorregudes, 11 procedeixen de l'Hospital de les Comarques Gironines.

NOTICIES

EL COMISSARI D'ORDRE PUBLIC

El Comissari de la Generalitat ens ha dit aquest migdia que havia visitat, en companyia del Diputat Miquel Santaló i del President del Comitè Antifeixista, Expedit Duran, les diferents dependències on han estat acullides les criatures procedents de les cases benèfiques.

Han pogut percebre-se de l'admirable funcionament d'aquestes noves institucions, a càrrec de l'Associació Pro-Infància Obrera, vertaders models en el seu gènere.

Tots els nens i nenes estan en perfecte estat de salut.

COMITÈ EXECUTIU ANTIFEIXISTA

Amb el fi d'acabar amb els actes de bandatge que venen realitzant-se, aquest Comitè ha acordat que seran fusellats en el terme de sis hores i en el bell mig de la rambla tots aquells individus que se'ls hi trobin objectes o quantitats procedents del roba.

S'ha acordat així mateix que seran practcats registres domiciliaris amb el fi de descobrir els autors de robaris.

***

Els xòfers que se'ls trobi amb cotxe sense autorització de requisa donada per aquest Comitè en el dia d'avui seran detinguts i posats a disposició del Comitè de Justícia.

***

Tots els sense feina que es personin aquesta tarda a la Comissió de Treball instal·lada a l'Ajuntament.

***

Es fa present als que es trobin al servei dels Comitès que lluririn les claus de llurs cotxes en els respectius Comitès.

ORDRE DEL COMITE

Amb el fi d'ordenar les requises d'autos, reorganitzar el trànsit i evitar els abusos, s'ha dictat la següent ordre:

1.er Des d'aquest moment queden sense efecte les ordres de requisa d'autos, cotxes i camions donades per aquest Comitè, Comissions, organitzacions locals i particulars.

2.n Les Comissions i les organitzacions esmentades, manifestaran a aquest Comitè el nombre d'autos que necessiten requisar per a llur servei i faran la petició de les ordres de requisa a aquest Comitè. Les peticions han d'ésser escrites i portades personalment pe rindvidus de cada Comissió o organització i a les mateixes hi constarà el nombre i matrícula de cada un dels autos que hagin de requisar, el nom dels xòfers que han de conduir-los i el dels propietaris respectius si és possible.

3.er L'ordre de requisa s'estendrà per triplicat i se n'entregarà una al propietari, l'altre la portarà el xòfer conductor i serà arxivada la tercera.

4.rt Sols aquest Comitè està autoritzat per a estendre ordres de requisa.

5.è Un cop arribi a les Comissions i Comitès locals la present ordre se servirà fer amb urgència les respectives peticions.

6.è La Comissió de Guerra donarà les ordres adients a les milícies a les seves ordres, perquè tots els cotxes re-

Llista dels Governos de la República

	El Govern anterior a la revolució	El Govern que es va formar la nit del 19 al 20 de juliol	El Govern actual format la matinada del diumenge 20 juliol
Presidència	Casares	Martínez Barrio	Giral
Governació	Moles	Barcia	General Pozas
Guerra	Casares	General Miajas	General Castelló
Marina	Giral	Giral	Giral
Finances	Ramos	Ramos	Ramos
Instrucció	Barnés	Domingo	Barnés
Obres Públiques	Velao	Lara	Velao
Justícia	Blasco Garzón	Blasco Garzón	Blasco Garzón
Comunicacions	Giner de los Ríos	Lluhi	Giner de los Ríos
Indústria i Comerç	Alvarez Buylla	Alvarez Buylla	Alvarez Buylla
Agricultura	Ruiz Funes	Feced	Ruiz Funes
Treball	Lluhi	Giner de los Ríos	Lluhi
Estat	Barcia	Azcàrate	Barcia
Ministre sense cartera		Sánchez Roman	

quisats amb anterioritat siguin concentrats en el passeig cenral de la Devesa.

7.è No s'autoritzaran altres requis de caràcter general que les anomenades.

Els particulars que necessitin cotxe s'entendran directament amb els posseïdors i se'ls hi estendrà el corresponent permís de circulació per aquest Comitè.

Una Delegació d'aquest Comitè s'instal·larà en el lloc de concentració i registrarà tots els autos que s'hi concentrin.

EL COMITE

Cada Comissió i organització tindrà els cotxes requisats en el lloc més oportu per a llur servei.

Els xòfers que no estiguin a la cura de llurs cotxes seran severament sancionats.

Ha de donar-se per acabat aquest abandó de cotxes, que sols es troben a la disposició dels xòfers. Cada cotxe requisat ha de tenir un xòfer responsable.

COMITE DE TREBALL

Es fa avinent a tothom que des de demà les Oficines del Comitè de Treball estaran instal·lades a la Biblioteca Municipal on també funcionaran les Seccions d'Assistència Social i Atur Forçós.

COMISSIO DE FINANCES

Tots els establiments i comerços que hagin facilitat articles, substàncies, àpats, etc., per mitjà de VALS degudament autoritzats per aquest Comitè, presentaran una relació facturada d'allò entregat fins el diumenge dia 26 del corrent, a les oficines de la Comissió de Finances del Comitè Antifeixista, situades al tercer pis de la Comissaria de la Generalitat, demà i passat demà, dies 29 i 30 del corrent, de les 11 a la una.

INTERESSANTISSIM

Es posa en coneixement de tots aquells que hagin recollit alguna criatura que pertanyés a algun dels convents d'aquesta ciutat, que dintre 24 hores les porti al Tribunal Tutelar de

La Bíblia de Gutenberg

Aquesta senyora —un bon xic ridícula— mostra la Bíblia impresa pel propi inventor de l'impremta, l'alemany Gutenberg.

Menors, (Plaça del Bern), 2) o al Tribunal Pro Infància Obrera (l'ex convent de les Beates). Serà sancionat rigorosament al qui després d'aquesta data es trobi en alguns dels molts registres que s'efectuaran a alguna de les abans dites asilades.

Així també es recomana que si algú té indicis del parader d'alguna d'aquestes criatures ho posi immediatament en coneixement d'aquestes autoritats.

Girona 30 de juliol del 1936.

Información social.—Son muchos los trabajadores que todos los días acuden al local de la C.N.T. para pedir su inscripción en las filas de la referida entidad, pero la organización confederal ha acordado no formalizar ninguna alta hasta que hayan pasado las actuales circunstancias.

No obstante pueden acudir al mentado local de la C.N.T. para ser apuntados en las listas de los que solicitan ingresar en la organización.

Además la C.N.T. recuerda a todos sus afiliados que se encuentren sin trabajo, pasen por las oficinas de la Confederación (Plaza de la Independencia) a la mayor brevedad.

Durant el dia d'ahir es pacticaren

29 cues en el Dispensari Municipal. Els facultatius del mateix centre feren 5 cures a domicili.

TINGUEU CURA AMB ELS REFREDAMENTS DEL VENTRE

Durant els calors de l'estiu, tots prenem begudes fredes, i es fan lleugeres migdiades. Aquesta és la causa de que en aquesta època siguin freqüents les malalties del ventre. Per a tallar prompte i al seu començament l'enteritis, prengui a les primeres manifestacions un litre de BOISSON BLANCHE de l'Abate Magnat el qual desinfectarà completament l'intestí. El flascó per a fer un litre es ven a 3'20 en totes les farmàcies.

A l'Escorxador municipal s'han sacrificat avui 69 xais, 9 vedells, i porc i burro.

Aquest mati hem visitat algunes poblacions del Baix-Empordà, entre elles Sant Antoni de Calonge, Palamós, Palafrugell i La Bisbal i en totes elles s'ha reprès el treball en absolut en totes les fàbriques i tallers.

A Palafrugell l'han començat aquesta tarda i a La Bisbal solament unes poques fàbriques no treballaven, perquè l'ordre dels Sindicats no hi havia arribat.

INFORMACIO BARCELONA

EL SENYOR ESPANYA ESTA DISPOSAT A ACABAR AMB ELS ACTES DE PILLATGE

Barcelona, 30. — A l'hora que els periodistes fan informació a la Conselleria de Governació, hi havia una gran omviment al despatx i a la Secretaria del Conseller. Ja fa dies que en aquella Conselleria es desplega una gran activitat.

El senyor Espanya ha d'atendre, urgentment, una sèrie d'assumptes que s'han de resoldre amb rapidesa.

Quan la ciutat repregui el seu ritme normal, hom podrà constatar l'esforç formidable que han fet els homes patriotes que integren el Govern, per enegar els greus problemes plantejats en aquests moments i per a conduir el poble català pels camins que menen a la victòria.

El senyor Espanya, malgat la tasca fe xuga que realitza a la Conselleria, ha volgut rebre els periodistes.

—Us vull rebre —ha dit— perquè no cregueu que em desplau de posar-me en contacte amb els representants de la premsa.

Us prego que feu constar que no és cert, com ha dit algun diari, que els vaixells anglesos han ancorat al nostre port, prescindint dels tràmits legals. Han vingut per a protegir els subdits anglesos. Em plau de fer constar —ha continuat dient el Conseller de Governació— que l'oficialitat es produeix amb una gran correcció amb les autoritats de Catalunya.

Aquests dies he estat en contacte amb tots els còsols, i les relacions amb tots ells són força cordials.

Referint-se als actes de bandatge que cometien certs individus, aporfitant-se de les actuals circumstàncies, ha dit el senyor Espanya que està dis-

posat a acabar-los. Si continuessin, constituïrien un deshonor per a Catalunya.

La gesta dels qui han lluitat per a vencer els qui volien oprimir el nostre poble, no pot ésser tacada amb aquests actes reprovables.

EL SENYOR IRLA ES FA CARRER DE LA CONSELLERIA DE SANITAT

Barcelona, 30. — En atenció a la tasca ineludible i de la més alta necessitat d'urgència per al a salut pública que pesa damunt la persona del conseller de Sanitat i Assistència Social com a director de l'Hospital General de Catalunya, a proposta d'aquest conseller d'acord amb el Consell Executiu.

Decreto: Les funcions del conseller de Sanitat i Assistència Social de la Generalitat de Catalunya són delegades íntegrament i de manera provisional en el senyor Josep Irla i Bosc, director general d'Assistència Social.

INGRESSOS A LA GUARDIA CIVIL I CARRABINERS

Madrid, 30. — S'ha donat ingrés als cossos de carrabiners i guàrdia civil a tots els paisans joves, previ examen i antecedents. S'han constituït quinze grups de cinquanta homes cada un.

José Escatllar

Material Eléctrico.
Batería de cocina.
Artículos para regalo.
Lámparas «METAL».

Rambla Libertad, 28 y 30
GERONA

MADRID

ACCIDENT DESGRACIAT

Madrid, 30. — Al poble de Campañillas toparen dues camionetes ocupades per milicians. Resultaren un mort i tretze ferits, set d'ells greus.

E capità de carrabines senyor Roja comunica la presa del poble cretà de Rotan, havent estat detinguts elements facciosos.

UN AVIADOR CIVIL BAT DOS APARELLS MILITARS FACCIOSOS

Madrid, 30. — Puan volava un aparell lleial en servei de descoberta ha estat divisat per dos aparells facciosos. Aquests han intentat donar caça a l'aparell que procedia de Madrid; però l'aviador civil ha realitzat una magnífica maniobra, i s'ha col·locat damunt els avions enemics, ensems que els ametrallava, tan encertadament, que, sens dubte, tocats, s'han retirat, un d'ells per a aterrar en un indret proper. L'aparell lleial ha continuat evolucionant, i ha volat sobre l'avió que havia aterrat, que era un sextiplà Breguet, i li ha llançat una bomba que l'ha destruït.

El capità Perea pot dir-se que prengué els objectius proposats.

Totes les posicions de les nostres forces lleials a la República que es van conquistant al Guadarrama es consoliden i defensen. L'avang continua i els facciosos cada dia abandonen un lloc estratègic que ocupen les nostres columnes i que després el mantenen en una defensa inexpugnable. La jornada d'avui s'ha limitat exclusivament a un intens foc d'artilleria i al bombardeig dels nostres aparells de les altures per fer fàcil l'atac d'infanteria. S'ha reconegut diversos cops el camp facciós i la seva labor ha estat eficaçíssima.

Altres aparells han deixat caure sobre les zones enemigues gran nombre de bombes. Els pilots han pogut observar després els efectes desastrosos causats per aquest bombardeig. L'interessant a destacar avui és que el Guadarrama, en tota la seva extensió, es va conquistant per les columnes lleials, que l'enemic davant l'impenta de les nostres forces i la intel·ligència dels dirigents, fuig, i deixen posicions que havien defensat amb energia, convençuts que per moments es fa impossible de resistir l'avang de l'exèrcit de la República a les poblacions castellanes, que encara, però per poc temps, estan sota el comandament dels insurgents.

FACCIOSOS DETINGUTS

Ciudad Real, 30. — Als pobles d'Alhambra, Almudena i Alamillo han estat detinguts diversos individus facciosos, als quals han estat ocupades armes i municions. Hom suposa que aquests individus procedien de Villarobledo, Còrdova i Badajoz, d'on havien fugit.

UNA COLUMNA CAP A LA SERRA

Madrid, 30. — Com que demà sortirà cap a la serra una columna de milicians, el senyor Largo Caballero ha visitat el campament per tal d'acomadar-los, acompanyat d'un grup de camarades.

EL QUE PUBLICA "LA GACETA"

Madrid, 30. — "La Gaceta" publica els següents decrets:

Presidència. — Disposant que mentre duren les actuals circumstàncies s'encarregui del despaix del ministeri d'Agricultura, firmant ademés per delegació de ministre els assumptes corrents i de tràmit el Director General d'Agricultura.

Autoritzant al ministre de la Guerra per a declarar zones de guerra aquelles parts del territori nacional afectades per les operacions militars contra els rebels.

Indústria i Comerç. — Decret disposant que s'obri un crèdit de 250.000 pesetes a disposició del Comitè d'Intervenció d'Indústries per atendre en els casos que així s'acordi el pagament de sous i jornals en les indústries intervengudes oficialment.

Governació. — Disposant que quedi en situació de disponible forçós a València el general de l'Institut de la Guàrdia Civil Lluís Grijalba Roldan.

Agricultura. — Ordre encareixent el més exacte compliment de la disposició de la Presidència del Consell de Ministres relativa a la suspensió de permisos d'estiu i vacances reglamentàries dels funcionaris públics.

Instrucció Pública. — Disposant la separació definitiva del servei de Constantí Mateo López, oficial de primera classe.

ES PREPARA UN ATAC FORMIDABLE CONTRA CORDOVA

Jaén, 3. — Comuniquen de Linares, que, procedent d'Alacant, ha arribat a la dita població una columna militar mb malicies obres i carrabiners comandada pel general Miaja. Es esperada una altra columna procedent d'Alacant. Les dues columnes, unides, aniran contra les poblacions sublevades. A Linares la vida es desenvolupa normalment.

Segons notícies posteriors, les columnes comandades pel general Miaja han estat augmentades amb grans contingents de forces d'Assals i milicians.

El diputat Vicenç Sol, representant del Govern, inscrit a l'esmentada columna, s'ha adreçat per ràdio al poble de Jaén manifestant que a la sudria columna s'afegiran totes les forces de la Guàrdia civil per a combatre els rebels de Còrdova.

UNA VICTORIA DE LA COLUMNA DEL CAPITA PEREA

Albacete, 30. — Segons notícies rebudes per ràdio des de Madrid, la columna que comanda el capità Perea ha sorprès una concentració de forces enemigues en la zona on opera.

L'encontre ha resultat de complet èxit per a la nostra columna, car s'ha conseguit posar en fuga els enemics, als quals les forces lleials causaren, entre altres baixes, onze morts i alguns ferits, que no pogueren recollir en llur fugida.

UNA ZONA DE GUERRA

Madrid, 30. — El general Riquelme ha declarat zona de guerra des del poble de Villalba. Per circular per la carretera serà precis un salvaconduit del dit general. Aquest ha visitat el camp d'operacions i s'ha mostrat molt satisfet de l'estat d'elevada moral en què es troben les forces que lluiten a favor del règim republicà, especialment les milícies.

ELS CAPS REBELS DE SEGOVIA

Madrid, 30. — Se sap que l'autèntic cap dels rebels segovians és el capità d'artilleria Vázquez, i el que exerceix les funcions de la Direcció de l'Estat Major facciós el coronel Sánchez Gutiérrez.

Els individus del regiment de Transmissions escapats del Pardo es troben repartits entre la població i el front del Guadarrama.

Pels carrers de Segòvia passen els feixistes amb camises terroses i blaves. A la presó de Segòvia hi ha tancades les personalitats del Front Popular d'aquella població i dels pobles de la província.

Se segueixen practicant detencions en massa.

OBJECTIUS ACONSEGUITS

Madrid, 30. — Pel micròfon del Ministeri de la Governació s'ha radiat a les 11'30 del matí el següent:

"Anit passada la columna del capità Perea sorprengué una concentració de forces enemigues al camp on opera. L'actuació d'aquesta columna donà com a resultat la dispersió dels rebels i ells produí onze morts i diversos ferits, que no foren recollits pels facciosos perquè sortiren en fugida.

UNA COLUMNA ES DISPOSA A SORTIR CAP A CORDOVA

Màlaga, 30. — Les forces lleials, junt amb les milícies malaguenyes, es preparen per sortir cap a la província de Còrdova. Diversos avions han bombardejat amb gran eficàcia l'enemic.

A Olvera els rebels han tingut les següents baixes: dos guàrdies civils,

Exigiu-lo en botellí individual que es garantia de llegitimitat.

AGENT DE VENDES:

CASA VIDAL Ronda Ferran Puig, 51,
Teléf. 395 - GIRONA

tres feixistes i un soldat morts. També s'ha pres als rebels dinamita quaranta bombes, una motocicleta i gran nombre de municions.

DEU CAMIONS DE FACCIOSOS DETINGUTS

Madrid, 30. — El capità de carrabiners de Roda ha comunicat que en venir del poble de Caretano han estat detinguts deu camions de facciosos, tots ells amb elements civils.

UN AVIO REBEL TOMBAT

Madrid, 30. — Avui al matí, un avió enemic ha volat sobre els voltats de la capital. L'aparell ha estat perseguit, i a vuit quilòmetres de la ciutat, prop de l'estació de Los Prados, ha estat atrapat i tombat, morint els seus tres tripulants.

COM FOU BATUT L'AVIO REBEL AL POBLE DE LA RODA

Madrid, 30. — Es reben detalls de com fou batut l'avió rebel al poble de La Roda. Les milícies manades pel sergent Antoni Sánchez Alvarez es veieren sorpreses per la presència d'un aparell i llavors un paísà mecànic va demanar un fusell i va tirar diversos trets, tenint la sort de fer blanc en el dipòsit de gasolina, caient l'aparell i morint els seus dos tripulants. S'ha escorcollat la seva roba i s'ha trobat una carta geogràfica i documentació a nom de Recasens Queipo de Llano i l'altre a la família de Murube. La carta ha estat lliurada al Govern Civil.

DEL ESCRITS PUBLICATS
A L'AUTONOMISTA EN SÓN
RESPONSABLES LLURS AUTORS

LES FORCES REBELS DE SEVILLA ESTAN DESMORALITZADES

Madrid, 30. — Les notícies que es reben de Sevilla acusen cada vegada més la desmoralització que hi ha entre les forces rebels. Es creu que la ciutat no trigarà gaires hores a estar completament a poder de les forces lleials.

UNA COMISSIO PER A LA DEFENSA DEL REGIM

Màlaga, 30. — S'ha nomenat una comissió amb àmplies facultats per tal de perseguir i detenir els enemics del règim, així com per a la reorganització de diversos serveis en defensa de les institucions del règim. Constitueixen la dita comissió representants dels cossos armats i de les milícies.

MADEIRA DE GRAN PRESTIGI

DEMANEU-LA ARREU

INVENTO MARAVILLOSO

MAQUINA DE ESCRIBIR

Mercedes Electra

LA MAS RÁPIDA :-- 20 COPIAS A LA VEZ

Mercedes Exprés n. 6 con Tabulador Automático,

y FAVORIT, últimos modelos.

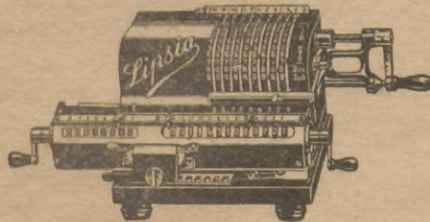
MERCEDES PORTATIL

Calculadoras "LIPSIA"

sumadoras y para todas las operaciones.

► Pídenlas a prueba al Representante general para España

OTTO HERZOG, calle Andrés Mellado, 32. - MADRID

FULLETO DE L'AUTONOMISTA

Núm. 180

R. ORTEGA Y FRIAS

La Casa de Tócame-Roque

(Con autorización de la Editorial Castro, S. A., Carabanchel Bajo, Madrid)

—Aunque sean mil. ¿Pues qué mayor complacencia podéis proporcionarme? Desatadme los brazos, si no tenéis miedo, y quedaréis complacido.

—Pero es el caso que habéis de copiar lo que dice aquí —repuso Tomás.

Y sacó un papel, lo desdobló y lo puso sobre la mesa, al alcance de la vista del mancebo.

No necesitaba éste más explicaciones para comprender el plan, y aunque se sinti óndignado como nunca, siguió disimulando y dijo:

—Veamos.

Y leyó en voz alta lo siguiente:

"Mi adorada doña Inés: sufro horriblemente en estos momentos y le pido a Dios que ponga fin a mi vida. La criatura es esclava de las circunstancias, y en vano he luchado.

"Secretos hay que no pueden revelarse ni a la persona más íntima, porque se cometería un crimen, y esto

sabrà comprenderlo tu elevada inteligencia.

"En estos momentos de dolor y de trastorno, no puedo decir ms sino que te amo lo mismo que siempre, más que nunca; pero tengo que renunciar a la dicha inmensa de que seas mía. Una fatalidad espntosa me persigue, como persiguió a mi padre, y lo mismo que él tengo que salir de España, que alejarme de Europa. El noble autor de mis días se fué tras de la fortuna, y yo voy tras de la muerte; él llevaba esperanza, y yo la desesperación.

"Ah!... No volveré.

"Olvidame para que puedas ser feliz con el amor de otro no menos desgraciado que yo.

"Tengo el alma destrozada... No puedo más...

"Te amo, te amaré; pero... Adiós para siempre!"

Quedó Jacinto inmóvil por algunos momentos.

Tomás esperaba ansiosamente.

Pedrote continuaba impasible y no apartaba la vista del mancebo.

Este levantó al fin la cabeza y dijo:

—Bien, muy bien...

—Si queréis una hora para meditar...

—Gracias; pero me gusta acabar pronto.

—Mejor para todos.

—Si tengo miedo a la muerte, si soy un cobarde, un miserable, copiaré y firmo esta carta.

—No es cobardía, es necesidad.

—Todo lo creía, menos que hubiera gente tan ruin como vosotros. Comprendo que ese hombre me dé una puñalada; pero lo que hacéis...

—¡Rayos! —murmuró Pedrote.

—Señor Jacinto —replicó Tomás—, no hemos de tratar ahora de nuestras cualidades, sino de lo que decidís.

—Desatadme los brazos.

—¿Escribiréis a doña Inés?

—Sí.

—Pero...

—He dicho que escribiré.

—Pedrote, mucho cuidado ahora, porque este mancebo es muy audaz, y puede suceder que cuando se vea los brazos libres...

—Te equivocas, Tomás, porque le conozco en la cara que se parece mucho a mí. ¡Tripas de Lucifer!... Ha pro-

metido escribir a esa señora, y estoy seguro de que lo hará.

—Ya lo veis, miserable, ese hombre, que es un asesino, tiene el alma más noble que vos.

El sirviente desató la cuerda que sujetaba los brazos del mancebo, y éste con la misma tranquilidad de antes, tomó la pluma y escribió.

No se comprendía que el enamorado joven, con todo su orullo y todo su valor, aceptase las condiciones que le imponían.

Y aquel sacrificio ¿para qué había de servirle?

De todas maneras moriría.

Acabó de escribir y dijo:

—Tomad.

El criado empezó a leer.

Su rostro se tornó lívido.

Sus manos temblaron.

—¡Por el infierno! —exclamó.

Yciego por la ira, estrujó el papel entre sus dedos y gritó:

—¡Pedrote, mátalo!... ¡Pronto!...

¡Se ha burlado de mí!...

—¡Que se ha burlado!... ¿Pues no ha escrito?...

—Mira...

—No sé leer.

—Matadme, cobardes —dijo el mancebo con desdén profundo—. ¿Espe-

rábais que mi cobardía fuese tanta como la vuestra?

—¡Rayos!... Quiero entender lo que pasa.

—Sí, lo entenderéis —dijo el sirviente, de cuyos ojos se escapaban corrientes de fuego—; pero en seguida cumplirás tu obligación.

—Yo siempre cumplo mis promesas.

—En vez de decir a doña Inés que no puede ser su marido y que se va, le dice que la adora, que está entre dos asesinos, que va a morir y que para ella será su último suspiro.

—¡Por Satanás! —exclamó Pedrote—. Este mozo se parece a mí... Tiene mucho corazón... ¡Rayos!...

El sirviente estaba ahogado por la ira, y hacía grandes esfuerzos para dominarse.

Si ya no había concluido con la vida del mancebo, era porque aun abrigaba la esperanza de que éste escribiese en el sentido que se le exigía.

—Os perderá vuestra soberbia —dijo.

—¿Qué os importa?

—¿Tenéis esperanza de salvación?

—Ninguna.

—Por pronto que vuestros amigos os echen de menos y os busquen, y aunque consigan averiguar que os encontráis aquí, ya será tarde, porque ne-